

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 203.

V Ljubljani, v torek 4. septembra 1888.

Letnik XVI.

Država in družba.

△ Vsako leto skoraj je večje število nesreč, nečev in nezadovoljstev, ki zapuščajo očetov dom, domače kraje ter hité preko morja, na novi svet iskat si kruha in sreče. Izseljavanje je sedaj že nekaj navadnega. Kdor doma ob znoji in trdem boji za obstanek več ne more živeti, preskrbi si denarja za pot in dá slovó svoji družini. Država mu ne brani, ako je dovršil svojo vojaško dolžnost, ker človek ni vezan na grudo in ima pravico, potrebam svojim zadostiti izven domovine. Kako težka in grenka mora biti ločitev od doma, kjer je bil rojen, od polja, katero so predniki njegovi morda že stoletja obdelovali! Toda doma ni mu več mogoče živeti, ker država vzame mu skoraj vse, kar si s trudom zasluži leto in dan.

In res, v zadnjem času premenil se je položaj omikanega sveta, ker država hoče zadušiti družbo. Bili so časi, ko ni bilo bistvenega razločka mej državo in družbo, a ti časi so minoli. Od vseh strani čujejo se glasovi, da mora razpasti vsa človeška družba, ako država ne bo predrugačila svojega početja. Poglejte v velika mesta, kjer so tovarne in na tisoče delavcev. Tu rudeča pošast vedno pleše po ulicah. V Angliji in Belgiji pričela se je že nova doba anarhije, nereda in nemira. Kmet, ki je med vsemi stanoví povsod najbolj potrpežljiv, že tudi pogosto zdihuje, da mu pešajo moči in da več ne more prenašati bremen. In kaj stori država? —

Kakor velikanska reka proti morju, ki vse odnese, kar se ji stavi v bran, tako drvi silen tok skozi goste trume delavskega stanú. Blizu je čas, ko se politične stranke ne bodo ločevale po narodnosti, po liberalizmu in konservatizmu, marveč po sredstvih, da rešijo povodnji srednje stanove. Ako propadejo ti stanovi, ako se zrušijo ti stebri držav, potem je prišla ura socializma in komunardom. In države? Delajo vedno nove dolgovе.

Milijarde državnih dolgov požró mnogo letnih davkov, katere plačujejo revnejši stanovi, ker bogatinov je primeroma malo. In se porabijo li kapitali tudi za one, ki morajo plačevati največ obresti? Za šole in človekoljubne zavode treba je beračiti, a

keďar je žaljen národni šovinizem mogočnega národa, tedaj se milijoni sipljejo iz državnih blagajnic. Koliko denarja bi se lahko obrnilo za dobre in koristne namene, koliko bi se zmanjšali davki, ko bi državni dolgoví ne zahtevali toliko obresti. Ali pa moremo upati, da bodo države nehale delati nove dolgovе? To bi bilo mogoče, ko bi se sporazumele, da olajšajo ono breme, s katerim evropske armade pritiskajo na finance. In zakaj bi bilo to nemogoče, ako narodi želé, ako družba človeška zahteva? Ali je državam na korist, da se uničujejo in so brez moči na socialnem polji, ker jim vse snedó obresti, puške in topovi?

Kakor pa známenja kažejo, niso še armadam določena števila. Nemčija kaže pot drugim državam. Isto so storile Francija, Rusija, Avstrija in Italija. Ko je Crispi zahteval večjo svoto za armado, rekel je: Tla Evrope izpodkopava plazéč se ogenj, ki more v kratkem prodreti na dan. Celó Anglijo srbé pête in je začela plesati mrtvaški ples militarizma. Nove iznajdbe, nova bremena.

Nemčija je bila prva država, ki je uvela puške repetirke. Isto so storile druge države. Nedavno so poskušali na Dunaji novi Maximov top. Neki poročevalec je končal svoj dopis v Monakovo z besedami: „Kam se drví človeštvo?“ Ali bi ne smeli vprašati, kam država drví človeško družbo? Ko so se godila čudesa novih občil, ko je železna kača začela viti se iz mesta v mesto, ko je električna iskra zvezala vasi, napovedovali so politični vedeži narodom pomlad novega srečnega življenja, češ, da se bodo pobratili narodi, podali si roke ter skenili večni mir. A ravno nasprotno se godí. Če danes zvečer mogočen državnik pobesi obrvi, jutri zjutraj že poka po borzah. Carinski boji mej velikimi in malimi državami pospešili so propad industrije in poljedelstva. Milijoni za nova občila združili so se z milijoni za vojaške potrebe proti meščanskemu in poljedelskemu stanu ter rodili nekaj tisočev denarnih kraljev.

Oboroženi mir je najstrašnejša iznajdba našega časa. Pri tem je pa najhuše, ker nikdo ne pozná sredstva, kako bi si države pomagale iz tega „miru“. Obstale so sredi pota, ker so se zdale sve-

tovne vojske, ki bi sicer nasitila nekatere narode, a druge vkovala v železne okove sužnjev.

Sedanji državniki skrbé le za tekoče potrebe, prihodnost prepuščajo svojim naslednikom, ker nikdo noče prevzeti odgovornosti za odločilne korake. Ker pa je bil lok že prenapet, storil je Bismarck prvi korak. Sicer je ravno on govoril v znanem govoru dné 6. februarja t. l., da ne bo tekal za Rusijo, toda v kratkih mesecih so se razmere predrugačile.

V Nemčiji pazljivo zasledujejo dogodke v Franciji in Rusiji. Ko je letos neki Bogdanovič dobil zopet službo v ruskem ministerstvu, isti mož, ki je bil lansko leto zaradi „sovraštva do Nemcev“ odstavljen, povpraševali so se nemški oficijozí, kaj to pomeni. Takoj so jo pogodili, da se Rusija zopet pripravlja za vojsko, in nemški cesar je potoval v Petrograd. Da cesarja nista govorila le o morskí vožnji, že to dokazuje, ker je nemški cesar takoj po povratku obiskal svojega državnika v Friedrichsruhe. Bismarck s tem ni ničesa zgubil, če je njegov vladar iskal prijateljstva na ruskem dvoru.

V kateri zvezi pa je potovanje nemškega cesarja z naslovom današnjemu članku? V tej zvezi, da si države le od danes do jutri, ali le za nekaj let zagotavljajo dragi mir, in da državniki ne skrbé za prihodnje rodove, ki bodo trpeli pod težo sedanjih bremen. Nismo se motili, ki smo takoj po cesarskem shodu trdili, da je nemškega cesarja potovanje prvi korak do mirovnihih dogovorov in pogodb. Rusija je skušala Nemčijo pregovoriti, da neha zagovarjati avstrijske koristi na Balkanu, in Bismarck je želel preprediti zvezo mej Rusijo in Francijo. In to se je zgodilo. Za nekaj let morda je nevarnost odložena. Nemški cesar je prišel, ministri sedaj nadaljujejo mirovne dogovore. Sešel se bo zopet evropski kongres, z novimi krpami pokril razpor mej državami. Začasno imamo „mir“, ker ne zvené meči in ne grmé topovi. Oboroženi mir pa uničuje družbo. To je solnčna stran sedanjega položaja. Kdo pa more zabraniti, da nenaden dogodek ne osramoti državnikov?

LISTEK.

Bratomorci.

(Spomin iz poljskega ustanka v l. 1863., češki zapisal J. Bittner.)

Strašni spomin! Bratomorstvo! —

Ponašamo se, da je našega stoletja ponos prebujenje narodnosti, da je stoletje napredka, humanizma i. t. d.

Smešno! Ne ponašajmo se! Bolje bi bilo, da zardimo. Duševni napredek, prosveta, humanizem — laž! Barbari smo!

Bil sem iz onih, ki so se vdeležili poljskega ustanka.

Sedemnajstletni deček — odšel sem iz Prage. Čez štirinajst dni bil sem že v poljskem taborji.

Taborili smo še na gališki zemlji; vendar brzo prestopili smo preko granice.

V Kongresovski smo. Na zemlji boja. Boja! Bratje proti bratom.

Poveljnik naš poiskal je ugodno mesto taborišču — na gozdnatem vrhu. Po četah zavzeli smo

svoja mesta, in vsakdo gledal je, da se po možnosti olagodi. Straže razstavljene so bile ob desnem in levem krilu. Zadej imeli smo za stražo avstrijsko mejo! —

Najedenkrat čuli smo znamenja straže z levega krila. Tabor bil je v trenutku na nogah. Na brzo povelje hitel je del k levem krilu. Kaj je bilo?

Na izmiti, strmi strani gozda stali sta druga pri drugi v nebo strmeči jelki. Na eni iz njiju visel je — Poljak, katerega so obesili Rusi!

Grozen vsklik nas prihitevših.

V tem začula so se znamenja in zagrmeli so streli straže z desnega krila. Kaj je bilo? Vjeli so Rusa. Vlekli so ga v tabor k stanu poveljnikovemu. Strašen pogled, obleka na njem bila je raztrgana, upiral, branil se je z obupom stražnikom, lice mu je zasinelo, oči bile so mu podlite s krvjo — oh, strašen, strašen pogled! — Našli so pri njem kompromitujoče listine. Vojni sod se je sestal — in v dveh urah prebrali so mu sodbo.

Obsojen je bil na smrt na vislicah. Obesili so ga na drugi jelki. Oko za oko, zob za zob. Pismo tako pravi. — — —

Na večer postavili so nove straže pred tabor. Obešencema bila je na čast tudi postavljena straža. Ker je na mene prišla službena vrsta, dobil sem jaz to stražo!

Bila je noč, pomladna noč, polna poezije. Globok mir kraljeval je v prirodi.

Niti najmanjši dih ni šumel z listjem.

Čist, svež, pomladen zrak. Mesec se je prikazal. S srebrnosvetlimi žarki ožarjal je polne vrhove teh dveh k nebu se dvigajočih jelk na zemlji slovanski. Ožarjal je tudi zasinela obraza dveh slovanskih potomcev, ki sta si visela z licem v lice nasproti.

Mir vladal je v prirodi. Le izdaleka, izdaleka bili so slišati slabi zvoki poječega slavca.

Zablodil je sem, revček, Bog vé odkod. —

Tiho visela sta tu drug proti drugemu, brat Poljak in brat Rus. —

Spodej pa sem stal jaz, Čeh; s puško v roci in z nepremičnim okom gledal sem uprto oba obešenca, in premišljal sem, premišljal — o čem?

Premišljal sem o vzajemnosti slovanski . . .

J. Z.

Politični pregled.

V Ljubljani, 4. septembra.

Notranje dežele.

Z nova se zatrjuje, da se bodo vršile velike spremembe v *diplomatskih krogih*. Dunajski vladni krogi naglašajo to vzlic nedavnemu preklicu v „Fremdenblatt“-u.

„Oesterr. Revue“ pravi, da je zopet vse potihnilo o *vladnem šolskem predlogu*. Liechtensteinovemu načrtu je za prvo čitanje, ki se bo vršilo takoj v začetku letošnjega zasedanja, zagotovljena večina. Liberalci so sicer mnogo pisarili, da bodo ostavili državni zbor, ako bo prodrla ta predloga. Sedaj pa o tem popolnoma molče ter bodo morali biti zadovoljni s tem, da bodo glasovali proti izročitvi šolskega zakona dotičnemu odseku ter — propadli.

Staročeski listi objavljajo na prvi strani poziv k političnemu shodu, ki se bo vršil dne 16. septembra v Pragi. Vabijo se zastopniki deželne samouprave iz vseh pokrajin, tako župani mest, predstojniki okrajnih odborov in češki člani trgovinskih zbornic v Budejovicah, Plzni in Pragi. Poziv pravi: „Zastopnikom bodo na shodu narodni poslanci pojasnili svoje delovanje v državnopravnem, narodnem, kulturnem, gospodarskem in socialnem oziru, da se odstranijo one zmešnjave, v koje preti zagaziti celi politički život naroda.“

Pri *gališkem* okrožnem sodišči v Vadovicah vrši se sedaj kazenska preiskava zoper petintrideset sleparskih agentov, ki so nagovarjali ljudstvo k izseljevanju v Ameriko ter jih pri tem goljufali za denar. Sodišče je vseh 35 ptičkov odvedlo v preiskovalni zapor, kajti sedaj bi menda sami hrepeneli po Ameriki.

„Obzor“ je izvedel iz Budimpešte, da je po mnenju tamošnjih dobro poučenih vladnih krogov odstop *hrvatskega bana* dognana stvar. Khuenu pa se ne bo izročil portfelj notranjih zadev, marveč oni trgovine. Isti krogi pravijo, da bo najbrže njegov naslednik bivši ban Ladislav Pejačević.

Vnanje države.

Srbska kraljica Natalija je došla v nedeljo zvečer v Bukarešt, kjer jo je sprejel njen svak, knez Ghika. — Kralj je poslal konzistoriju nastopno brzojavko: „Kakor smo izvedeli, sporočila je naša soproga Natalija konzistoriju svoje opazke. Prosimo, da se nam določi, ker bo morebiti treba predložiti nove listine. Na vsak način pa naj počaka konzistorij z odlokom tri mesece. Milan“. Pravdni red, po kojem se postopa v tej zadevi, je jako zanimiv; označuje pa tudi srbske razmere, kajti kralj je stranka, vendar pa se obravnava pretrga ali zopet prične, kakor se mu ravno zljubi. Piročanac, kraljičin pooblaščenec, je povdarjal nasproti konzistoriju, da je kraljica popolnoma postavno opravljena osebnost priti k obravnavi. To je menda tudi provzročilo, da je sodišče tako radovoljno odložilo kočljivo razsodbo. — „Branik“, ki je navadno prav dobro poučen o srbskem notranjem položaju, piše: Poljudnost kraljičina raste v isti meri, kakor gine kraljeva. Kristić s svojim silnim postopanjem ne namerava ničesa drugega, kakor prisiliti ubogi narod k vstaji, da bi se potem mogel „a la Zajčar“ odkrižati svojih najneprijetnejših nasprotnikov.

Nasproti vsem preklicem zatrjujejo bucareški krogi na podlagi došlih jim informacij, da se bo v *Bolgariji* kmalu izvršil prevrat. Tamošnjim listom se poroča iz Turn-Severina: V tukajšnjem pristanišči se mudi že nekaj dni avstrijska ladija, ki noče sprejeti za vožnjo niti potnikov niti blaga. Govori se, da bo odpeljala prince Koburškega s spremstvom, ki bo v kratkem že zapustil Bolgarijo. — Prejšnji član osrednjega odbora, ki je deloval za združenje vzhodnje Rumelije z Bolgarijo, Rizov, izdajal bo v Sofiji list, ki se bo potozal za odstranjenje Koburžanov in za novo vlado vseh strank.

Iz *ruske* prestolnice se brzojavi: Poskusi z mikrofonom, koji je že davno uveden v francoski armadi, obnesli so se prav dobro. Zakopije se ta naprava v zemljo ter natanko kaže daleč na okoli vsa vojaška gibanja. Iz glasu v mikrofону razloči se celo število pregibajočih se vojnihih oddelkov. — „Nord“ konstatuje, da Crispija ni nikdo niti v Friedrichsrue niti v Hebu spodbujal v bojnih namenih, marveč se mu je priporočala zmernost in previdnost. Masavsko vprašanje bo kmalu rešeno. Mornarica je odpulila vsled naredbе, ki se je izdala pred Crispijevim potovanjem; Crispi pa je sedaj bistveno postal drugačnih nazorov.

Nemški „Reichsanzeiger“ priobčuje vsled cesarjevega ukaza posnetke iz oporok umrlega cesarja Viljema I. Dotična naredba pravi: „Oporoke Nj. veličanstva cesarja in kralja Viljema I. so krasno spričevalo o njegovi duševni velikosti in pobožnosti... Objavljam jih tedaj kot spomenik v čast umrlemu, kot vzgled moji hiši in mojemu narodu.“ Najznamenitejši so spisi od Silvestrovih večerov 1866, 1871 in 1878, v kojih omenja pokojnik vojsko z Avstrijo, Francijo in pa zločinska napada na njegovo osebo z dne 11. maja in 2. junija 1878.

Francoski „Figaro“ je odposlal poročevalca k vojaškim vajam šestega vojnega kora v Nangis. Poročevalec piše mej drugim: „Reči se mora, da

nova vojna nikakor ni enaka stari. Šege njene so drugačne, duh njen ves drug. Ta prememba izvršila se je posebno hitro v zadnjih petih letih. Mej vojake so došla liberalna načela, ki so prisilila častnike, da se morajo drugače vesti, ako hočejo, da jih spoštujejo vojaki. Pogrešajo se podvršenja takó, da je nedavno izdal v Chalonsu polkovnik povelje, vsled kojega se prepoveduje navadnim vojakom zahajati v iste kavarne in sobe, koje obiskujejo častniki. Poprej je bilo to samo ob sebi umevno, sedaj pa je treba v to posebnih ukazov“. Seveda poročevalec niti ne poré gole resnice, akoravno priznava „popolno premembo v vojni vladajočega duha.“ Vzrok temu je v tako zvanem demokratskem mišljenju, ki se vcepa že mladini. Nasledki nove francoske šole so se pokazali na polji, na kojem je to veljakom najmanj ljubo. Floquet in Krantz sta imela popolnoma prav, ko sta imenovala miroljubnost kot prvo načelo republikanske politike. S sedanjo vojno nobeden previden človek ne bo pričel vojske.

Kakor pravi *italijanski* poluurađni „Popolo Romano“, prišel bo nemški cesar v Rim dne 6. oktobra. — „Riforma“ piše: „Menimo, da naša vlada ne bo odgovorila na zadnje noto francoskega ministra zunanjih zadev, Gobleta, in da se sme smatrati to zadevo zaključeno. Kakor kaže francoska vlada, želi to sama po negativnem vspehu, koji so dosegli njeni ugovori v Evropi.“

Turčija je ponovila pogodbo z nemškimi častniki na daljna tri leta. — Turškim oblastnjim je došel ukaz, naj zabranijo vhod v deželo v Bukareštu izhajajočemu agitacijskemu albanskemu listu „Skipetari“. — Umrli je bratranec sultanov, princ Mahmud Djelladin.

Sodna preiskava o nečloveških činih v *rumunskih* redarstvenih zaporih je pokazala, da so jetnike rezali z brivnimi noži, ščipali s kleščami ter jim raztezali ude. Ta tortura je imela dve stopnji, kojih prva se je imenovala „mesnica“, druga pa „sv. Nikolaj“. Jetniki, ki so pretrpeli torturo že pred 20 dnevi, imeli so po celem životu še odprte rane.

Nasproti poročilu nekega francoskega lista pravi *grški* „Ephemeris“, da so odnošaji mej ruskim carom in kraljem Jurijem izvrstni.

Izvirni dopisi.

Iz Idrije, 2. septembra. (Ant. Kavčičeva zapuščina.) Od vseh krajev se vrstijo dopisi, kako da se je praznovala 40letnica vladanja našega presvetlega cesarja. Tudi naše mesto praznovalo jo je sijajno — a to bilo je že popisano ter meni ne preostaje več o tem govoriti. Pač pa hočem omeniti o sklepu mestnega odbora, ki se je vršil v ta namen.

Čuden, da neverjeten mora se zdeti marsikomu izmed nas ta sklep tukajšnjega mestnega odbora v seji dne 28. junija t. l., ki se čita v „Slov. Nar.“ št. 151 ter po tem tudi v drugih časnikih. Sklenil je namreč odbor, da se v spomin 40letnice vladanja cesarja Franca Jožefa I. kupi o prvi priliki kaka primerna hiša v prid ubogih bolnih in hiravih domačinov iz Antona Kavčiča zapuščine, katere notranjo opravo bo de oskrbela mestna občina na svoje troške. In ta naprava imenovala naj bi se „Cesar Franc Jožefova ubožnica“.

Sedaj pa se vpraša, kaj da je, in kakošen namen ima Antona Kavčiča zapuščina?

V odgovor sledi naslednje: Ko je občespoštovani notar gosp. K. Höchtel, večletni naš župan, leta 1868. v loteriji precejšnjo svoto zadel, kupil je revnim onemoglim Idrijčanom hišo št. 322. Županstvo prevzelo je to hišo v svojo oskrb in v zahvalo imenoval je tedanji odbor g. Höchtla častnim občanom, nastanil je takoj v hišo 17 ubogih (otroci niso šteti), eno stanovanje pa je oddal g. Ignaciju Kavčiču, upokojenemu uradniku. Ker je slednji zelo bolehal, obiskal ga je l. 1871. njegov brat Anton Kavčič, precej imovit trgovec iz Trsta ter bival dlje časa pri njem. Pri tej priliki ogledal si je vso hišo in njene revne, zapuščene prebivalce in spoznal je, da imajo le stanovanje, a živeža pa le toliko, kolikor si ga sami izprosijo. Pogosto jih je obiskoval ter jim vedno kaj izdatnega v roko stisnil, tudi jim je iz gostilne in kavarne različna jedila in pijače pošiljal. Kdor je imel priliko z njim občevati, videl je, kako se mu smilijo ubogi. In ko je čutil, da se mu bliža konec življenja, spomnil se je še v svoji oporoki l. 1873. teh ubogih in sicer pod točko 14. tu sledečo: „Lascio all' attuale Spedale di Idria fl. 8000 (ottomile) pel puro mantinimento degli amalati come Capitale di fondo“. To je: Zapustim že obstoječi bolnici v Idriji 8000 gld. — edino le v oskrb bolnikov. To dokazuje in spričuje še v Trstu živeča sestra blagega A. Kavčiča. In slehern razumen človek vedel je in trdil, da je ta zapuščina namenjena revežem, kateri so nasta-

njeni v zgoraj omenjeni od g. Höchtla kupljeni hiši in nikomur drugemu.

A tačasno rudnijsko uradništvo se je temu protivilo ter zahtevalo, naj mestna občina (v kateri je ponosno šteló večino svojih) prepusti to svoto rudniški zadrugi, in edini g. C. Stranetzky imel je pogum se temu zahtevanju odločno protiviti, in ko njegova poštena beseda ni obveljala, vstal je in sejo zapustil.

Ko je l. 1877. novi mestni zastop svoje težavno delovanje pričel, bila mu je prva in glavna skrb A. Kavčiča zapuščina. Sklep zgoraj omenjene seje se je anuliral in vsa stvar izročila po naprošenem odvetniku g. dr. Mošetu sodnji, katera je tudi po 6 let trajajoči pravdi stvar pošteno rešila v smislu in blagor mesta in ubogih. In ker je bil denar mej tem časom v hranilnici naložen, se je tudi zdatno pomnožil, tako, da je bilo z novim letom 1887 že 11.746 gld. 5 kr. kapitala z obresti.

Človek bi si mislil, no, hvala Bogu, vendar sedaj enkrat doseže denar svoj pravi namen ter pride ubogim bolnikom naravnost v prid, kateri so danes ravno tako še brez potrebne hrane, ako jim je dobrosrčni ljudje prostovoljno ne delijo. A motimo se; no, ravno sedaj pa sklene mestni odbor v svoji seji čudni, važni sklep — da se vtakne ta lep denar v kak star zid! in se napravi hiša z lepodonečim imenom, v kateri bodo bivali zopet — gladni ubožci.

Ta sklep je že sam ob sebi protipostaven in se ne vjema v nobenem oziru z občinskim redom, ker naravnost nasprotuje § 28. ad 9, kakor tudi § 36. iste postave. Vem dobro, da je bilo v tej seji nekaj tistih mogotcev, iz kojih ust so bile že slišati predrzne besede: „Kaj postava? Postava smo mi!“ — A večini izmed njih je pa tudi A. Kavčiča oporoka še čisto neznana.

Veselo upanje nas vendar še tolaži, da nismo na sosednem Laškem ali Francoskem, temveč v Avstriji, kjer se obstoječe ustanove na višjem mestu še čislajo, in upamo, da slavni deželni odbor in slavna vlada tega sklepa ne bodeta odobrila in potrdila, in tudi ne na višjem mestu priporočila, ker jima je dobro znano, da Idrijčanje plačujejo tekoče leto le 10% občinske doklade. Ko bi se namreč doklada na 15% povišala, kar bi se vsled prijaznosti in poštene odkritosrčne naklonjenosti sedanjega c. kr. rudnijskega vodstva prav lahko zgodilo, dobila bi občina že v dveh letih svoto 10.000—12.000 gld. ter za ta denar naj bi hišo kupila in tako na prav pošten in časten način ustanovila v 40letni spomin „Cesar Franc Jožefovo ubožnico“.

V. T.

Iz Novega Mesta, dne 1. septembra. Kakor je većinoma že znano bralcem „Slovenca“, naselile so se pred tremi leti „šolske sestre“ v novem zavodu v Šmihelu poleg Novega Mesta. Tu imajo šolo za gluhoneme deklice, ki se ravno oglasé; oskrbujejo dekliško šolo za okolico, sprejemajo pa tudi po jako nizki ceni deklice v oskrbovanje in šolo. Tu se morejo naučiti vseh predmetov, ki so potrebni za vsakdanje življenje, ali pa onim deklicam, ki pozneje želé postati učiteljice. Kar pa je še največ vredno, je pa lepa krščanska vzgoja, ki se vceplja mladim gojenkam v srce.

25. avgusta je bila javna skušnja k sklepu šolskega leta. Da se občinstvo tudi iz našega mesta zanima za to šolo, pokazali so navzoči gospodje, gospe in gospodičine, ki so prišli poslušat. Javna skušnja se je po sv. maši ob deveti uri pričela v oddelku gluhonemih deklic, teh je v zavodu 12, če se ne motim. Oskrbujejo se, rekel bi, brezplačno, ker le po prav nizki ceni. Te revne deklice so bile pred leti jednake neumni živini. Saj niso imele niti najmanjšega zaumena o kaki stvari. Ni torej čuda, da so se vsi čudili, kako lepo so gluhoneme deklice odgovarjale na razna vprašanja iz krščanskega nauka in družih predmetov. Seveda jim jezik ne teče tako gladko, kakor onim, ki slišijo glasove; vendar se človeku zdi, da je kaj tacega nemogoče; kajti nekatere učenke so prav jasno in razločno odgovarjale na vprašanja. To tudi jasno kaže, da nova metoda poučevanja gluhonemih daleč prekosi staro po znamenjih s prsti in roko. Seveda to umejo le oni, ki imajo kakov zaumen o poučevanju gluhonemih. Bolj gladko nego jezik je tekla roka deklicam. V pravilni slovenščini so pisale razna vprašanja in odgovore na tablo. Smelo smem trditi, da je mnogo šol, kjer učenci in učenke, ki imajo zdrave vse čute, ne znajo pisati tako spretno, kakor te gluhoneme deklice. In če si opazoval razstavljeni

ročna dela, nisi se mogel načuditi, da se ob tako kratkem času morejo priučiti tega. To jim je pa tudi jako potrebno. Nema deklica, večča v raznih strokah ročnih del, more si služiti vsakdanji kruh. Kolika dobrota je to za revno siroto! saj jej ni treba, da bi bila nadloga drugim, čestokrat občinam.

Opazovaje in premišljevaje to dobroto, mora vsak človekoljub zdihniti, češ, te deklice so tako srečne, da bodo dobile vzgojo in pouk, ki jih še-le prav za prav privede, da se zavedajo na svetu ter spoznajo, da so stvari božje in rabljivi člani človeške družbe; naj bi pač Bog obudil usmiljene ljudi, ki naj se usmilijo teh revnih sirot ter jim oskrbijo pravo omiko. In res! Kranjska dežela, če tudi majhna, sme biti ponosna na to! Živelci so možje, ki so imeli srce za take sirote. Vse svoje imetje, ki so ga v potu svojega obraza prištedili, volili so v slednej oporoki na časni in večni blagor teh revnih sirot. — Ali sitni paragrafi postave zabranjujejo po misli nekaterih, da se to imetje ne sme vporabljati za namen, v kateri so ga darovali; saj jim je bil pač namen, oskrbeti tem nesrečnim prave vzgoje bodisi že po tem ali onem potu. Če bi mrtvi dobrotniki znali, kako se tolmači njih poslednja volja, pač bi klicali iz groba: „To ni bil naš namen!“ In res! solze stopijo človeku v oči, ki zna, da je nad 10 nemodeklie po bližnjih krajih, katerih stariši so tako revni, da jih ne morejo poslati v šolo, ki jim je pri roki, — dežela pa ima po dobrotnikih toliko zaklad, s katerimi bi lahko pomagala vsem.

Mej tem, ko sem napisal že prve vrstice tega dopisa, po okoliščinah pa zadržan, dovršil ga še-le pozneje, — bil sem pri svojem prijatelji-župniku v Soteski. Ravno v tem času je prišel oče neke neme deklice prašat, če bodo znabiti to leto razpisane kake ustanove za gluhoneme. Rad bi prosil oče za svojo hčerko, katero je imel že dve leti v šoli. Radoveden vprašam, koliko je plačeval na mesec. Zvedel sem, da po 3 goldinarje, reci tri goldinarje v denarji in še nekaj domačih reči. Marsikomu se seveda zdi to malenkost, kakor je tudi. Ali mož je drugače modroval: Imam pet otrok, ki morajo tudi jesti, pa majhno kmetijo, pri kateri je na leto 50 goldinarjev neznosna svota za vsacega otroka; kajti očetu je na skrbi vseh petero otrok.

Naj bi to stvar naši poslanci, če jim je v resnici mar korist dežele, še jedenkrat v deželni zboru, — pa tudi mej počitnicami deželnega zbora, — v prevdarek vzeli. Kakor znano, malo koristijo sklepi, ki se dejanski ne izvršijo, — in običaj v zastarelih aktih. In — če so naši poslanci istinito pravi zastopniki v korist dežele, priporočati jim gre, naj sprožijo to stvar v državnem zboru ali na drugem odločljivem mestu. Če so že dežele, ki nimajo ustanove za take naprave, iz človekoljubja dolžne skrbeti za te sirote, — kolik odgovor čaka pač zastopnike dežele, ki ima na izobilje na razpolaganje zaklad, kateri so v ta namen zapustili blagi rojaki. — Toliko o gluhtonemih sirotah. Naj bi pač te vrstice našle odprta ušesa onih, katerim je izročena na skrb korist dežele. — Ne bodem omenjal, kako dobro so odgovarjale iz vseh predmetov tudi učenke ljudske šole. Videli sem pač marsikatero solzico v očeh starišev, ki so bili navzoči, ali pa prišli po gojenke. Hvalili so Boga, da imajo priliko izročiti v vzgojo otroke tako dobremu zavodu.

S Kranjske Gore, 1. septembra. (Strela.) Nocojšnja noč je bila pri nas nenavadno strašna in lahko bi bila osodepolna za vso vas. Lilo, grmelo in treskalo je, da je bilo groza. In česar mlajši rod ne pomni, prigodilo se je spet v naši vasi. Sicer strela pri nas bije le v drevje in skalovje po bližnjih gorah, sedaj pa je treščilo v vas, in to prvič spet od leta 1852.!

Ob 1/2 1. uri po noči je vdarila strela sredi vasi v nizko hišo, ki je zidana ob cestnem nabrežju tako, da je pravo pritličje še pod cestno črto, v zgorenji hišni oddelek, kjer je tabačna zaloga, pa se stopi kar z velike ceste. Strela je deloma razrušila dimnik ter kamenje razmetala po bližnjih vrtih. Odmakniti nato železje pri podstrešnih vratih, švignila je v sobo, kjer je odrla nekoliko peči in iztrgavši potem v veži kosček deske iz tal, prodrla je v spodnji hišni del, kjer je na več krajih okrušila zid, les osmodila ter ubila okno v sobi, kjer so spale tri osebe. In glejte! Kdo bi se ne čudil? Se omamilo ni nobene. Le to pravijo, da je bilo silno dima v hiši. Tudi zgoraj speči ženski tresk ni škodoval prav nič, če tudi je strela švignila prav mimo nje.

Pri domačih stanovnikih in pri vseh sosedih je strela provzročila najprej grozen strah, sedaj pa, po srečno prestani budi noči, spominjajo se vsi toliko bolj hvaležnejšega srca Njega, ki je vsemogočen, pa se je skazal spet tudi neskončno usmiljenega in dobrotljivega.

Dnevne novice.

(Novi deželni glavar), g. dr. Poklukar, nastopil je včeraj svoje mesto. Ob 11. uri predstavil se mu je deželni odbor, v čegar imenu ga je pozdravil njegov namestnik g. ces. svetnik Murnik. Nato so se mu predstavili deželni uradniki in zdravniki deželnih dobrodelnih zavodov in prisilne delavnice. — Danes zvečer ob 9. uri priredilo mu bo podoknico slovensko delavsko pevsko društvo „Slavec“. Pelo bode Bendlovo „Svoji k svojim“, Nedvedovega „Popotnika“ (tenor-solo poje g. Meden) in Ipavčevo „Slovansko pesen“. — V nedeljo zvečer so na Dobrovi domače pevke pod vodstvom g. nadučitelja zapele pred stanovanjem g. deželnega glavarja tri pesni. G. glavar je z rodbino svojo poslušal podoknico in se zahvalil pevcem. G. nadučitelj ga je nagovoril s kratkimi besedami kot novega deželnega glavarja.

(Deželni zbor štajerski) imel je včeraj peto sejo. Na dnevnem redu je bilo poročilo občinskega odseka o premembi občinskega reda stolnega mesta Gradca z dne 8. decembra 1869; dalje več poročil deželnega zbora, ki so se izročila dotičnim odsekom. Danes je imel deželni zbor šesto sejo.

(Iz Novega mesta) se nam poroča: V noči od 31. avg. do 1. sept. so pogorela v Št. Petru pri Novem Mestu 7 gospodarjem vsa poslopja. Ogenj je navstal iz neprevidnosti, ker so goreči in tleči pepel spravili pod streho. V hiši „Barantečke“, kjer je navstal ogenj, pogorelo je vse; bajè tudi mnogo denarja, ki ga je imela vdova v železni shrambici pod streho. — Pač bi človek lahko vprašal, čemu imeti denar doma, ko je „poštna hranilnica“ pred nosom? Koliko je sploh škode, ni še znano. Sreča je bila, da je pihal veter proti severu, drugače bi bila v tako viharji noči pogorela cela vas; tudi cerkev, šola, farovž itd. bili bi skoraj gotovo žrtev ognja. Če so bili gospodarji zavarovani, nisem poizvedel. — Naj bi se pač bolj pazilo na ogenj! Koliko škode povzroči mnogim neprevidnost jednega samega! V pozni noči je hitela na poziv požarna bramba nesrečnim na pomoč iz Novega Mesta ter pomogla po svoji moči, da se je zadušil požar.

(Petindvajsetletnica.) Dne 3. t. m. so se vsled inicijative veleč. gosp. duhovnega svetovaleca Hrčiča, župnika poljskavskega v Mariboru, kakor se nam od tam piše, zbrali bivši sošolci, ki so pred petindvajsetimi leti v Mariboru napravili zrelostni izpit. Družbico počastil je takratni profesor in sedanjí prepozit stolne cerkve, preč. gospod Matijašič. Jubilanti so za „dijaško kuhinjo“ tukajšnjo zbrali 18 gld.

(Premembe pri učiteljstvu.) Suplenta na drž. gimnaziji v Njubljanu gg. Josip Pichler in dr. O. Gratzy imenovana sta gimnazijskima učiteljema. Premesčena sta profesor g. Anton Derganc iz Novega Mesta na ljubljansko gimnazijo in g. Val. Ambruž iz Kočevja v Novo Mesto. V Kočevje pride profesor na gimnaziji v Krumlovu g. Franc Dörfler.

(V Gorici) vršila se je zadnja nedeljo „Sokolova“ slavnost z mnogimi neprilikami. Iz Ljubljane odpeljala se je k slovesnosti posebna deputacija „Sokola ljubljanskega“, ki pa ni smela javno pokazati rudečih sraj niti peres na klobukih, ker bi bilo laško mestno prebivalstvo jako vznemirjeno.

(Pokojni g. okrajni glavar Dollhoff) volil je tukajšnjemu Elizabetišču 100 gld.

(V Beljaku) odkrili so v nedeljo spomenik cesarju Jožefu bajè jako slovesno. Nemški listi koroški spomnili so se pri tej priliki tudi slovenskih občin ter vabili jih k slavnosti.

(Kranjsko deželno posojilo.) Z dovoljenjem c. kr. finančnega ministerstva prične se z današnjim dnem zaznamovanje s 4 odstotki obrestovanega deželnega posojila kranjskega v znesku 4 milijonov v uradnem kurzem listu dunajske borze.

(Na Reki) kupili so oo. jezuiti vilo Zmajčičovo, kamor se jih je že nekaj preselilo iz Kraljevice.

(„Die slavische Warte.“) Eine politische Monatschrift für Pflege der slavischen Gegenseitigkeit. Tako se imenuje nov list, izhajajoč v Pragi, katerega prva številka je izšla dne 20. avg. Vrednik

mu je Fr. Pazdírek. Cena za celo leto 1 gld. 50 kr. Kolikor smo pregledali prvo številko, obrača se list proti znanemu dr. Živnemu. Pri prvi priliki izpregovorimo več o tem listu.

(Novo izdajo Preširnovih poezij) prireja tiskarna Kleinmayer & Bamberg. Vredništvo je prevzel gosp. prof. Levec.

(Porotne obravnave) pri tukajšnjem deželnem sodišči prično se dne 10. septembra. Na zatoženi klopi bodo dne 10. t. m.: Janez Berčan in Janez Sajovic zaradi hudodelstva uboja, Anton Brezar zaradi požiga. Dne 11. t. m. Franc Germek, Franc Lovše in Jera Lovše zaradi tatvine. Dne 12. t. m.: Franc Dolenc zaradi uboja, Franc Dolinšek zaradi umora, Jože Barle zaradi uboja. Dne 13. t. m.: A. Kompare in Andrej Anderberger zaradi tatvine, M. Lukanec zaradi detomora. Dne 14. t. m.: Marija Pirnat zaradi tatvine, Anton Kavčič zaradi ponarejanja denarja.

Raznoterosti.

— Čudna operacija. „Wiener med. Wochenschr.“ piše: Osemnajstletna histeriška deklica je imela za levim ušesom majhno rano. Prof. Weinlechner je svetoval, da se rana razreže, pa ker je mogoče deklico lahko hipnotizovati, naj se to stori v tem stanju. Asistent v navzočnosti mnogih slušateljev medicine je hipnotizoval deklico, a da bi med operacijo ne mahala z rokami, udari jo lahno po roci, ter ji reče, da so roke mrtve. Bolnica od tega časa ni zganila z rokami. Potem ji naloži, naj nič ne čuti, ter začne operacijo. Zavežavši operirano rano, naloži deklici, naj se odene, a deklica tega ne stori, ker je še vedno mislila, da ima mrtve roke. Zdravnik ji potem polagoma roko zdrgne in stori, da se je ta začela premikati. Ko se je to zgodilo, se deklica odene, gre z mize, na katerej so jo operirali, podá se v posteljo, leže vanjo ter spi dalje. Zdravnik ji ukaže, naj se za jedno uro, torej točno ob 11. prebudi. V spanji je mnogokrat izgovorila ime zdravnikovo, ter izpila kozarec vode. Nekoliko minut pred najdajsto vpraša jo zdravnik, zakaj se noče prebuditi, a ona odgovori, da manjka nekoliko minut do najdajstih. Točno ob 11. prebudi se in se razjezi, zakaj je okolo nje toliko možkih. Ni čutila nikakoršne bolečine, a tudi ni vedela, kaj se je bilo zgodilo, dokler je ležala v hipnotičnem spanju. Rana se je prav lepo zacelila.

— Cepljenje proti koleri. Iz Pariza se naznanja nova zdravniška iznajdba. Slavni učenjak Pasteur namreč je predložil francoski akademiji razpravo ruskega zdravnika Gamabija, v kateri ta konstatuje, da se mu je v teku njegovih poskusov posrečilo, golobom in jezevcem kolerini strup vcepiti, iz česar učenjak sklepa, da se bitnost kolerinih mikrobov sedaj ne more več zanikati. Z nadaljnimi poskusi hoče Gamabija sestaviti cepilno snov v varstvo človešva proti koleri. V dosego tega namena bode ruski zdravnik naredil poskus na samem sebi v Pasteurjevem laboratoriji.

— Zola na Angleškem. Iz Londona se poroča: Zalagatelj prevedenih Zolovih romanov, Henry Vizetelli, stal je te dni pred policajnim sodnikom Bridge na Bowstreetu, zatožen, da je izdal na svetlo nenravne knjige Zolove, na pr. „Nana“, „Lateore“ i. dr. Vzlic temu, da je odvetnik Vizeteljev dokazoval in trdil, da ima zlasti zadnja knjiga visok nraven namen, odstopil se je ta slučaj porotnikom, in Vizetelli bil je propuščen proti častni besedi. Ko so večerni listi razsodek sodnika Bridge objavili, polastil se je velik strah vseh knjigotorcev v slabopovestni ulici Holywell, kjer se slična literatura ponuja v kupovanje. V hipcu izginile so vse knjige Zolove, in knjigarji odgovarjali so na vprašanja kupcev, da so knjige razprodane.

— Daljavo zvezd skuša predočiti „Journal du Ciel“ na sledeč zanimiv način: Mislimo si velikan, katerega roka sega iz zemlje do solca. Če iztegne svojo roko in se dotakne ognjene kroglice, začutil bo bolečino še le čez 157 let, ker je skušnja učila, da se občutki v človeškem telesu premikajo s hitrostjo 31 metrov v sekundi. Če velikan čez 157 let od bolečine zakriči, sliši se krik na solcu še-le čez 13 let, ker se zvok širi s hitrostjo 340 metrov v sekundi. Če bi pa roka velikanova dosegla do sosedne nepremičnice, do a centaurovega, bi velikan bolečine od dotaknjenja z ogneno kroglico začutil še-le čez 60 milijonov let.

— Potujoča pečenka. Neki Anglež, dr. Lee, ki je bil domač zdravnik kneza Voroncova, je spisal knjigo „Zadnji dnevi cesarja Aleksandra in prvi cesarja Nikolaja“, v kateri pripoveduje mej drugim epizodo k znanim Potemkinovim slikanim vašem. Ko je cesar Aleksander l. 1821 obiskal vojaške kolonije na Krimu, stopil je v vsako posamezno hišo ter je našel povsod na mizi pripravljen dober obed, pri katerem je imel glavno vlogo pečen prašiček. Knez Volhonski, ki je cesarja spremljal, je slutil prevaro od oskrbnitstva, odrezal je v neki hiši nepopažen prašičku rep ter ga vtaknil v žep. V prihodnji hiši je bil res zopet pečen prašiček na mizi, pa manjkalo mu je repa. Tū reče knez cesarju: „Pečenka zdi se mi stara znanaka“, in ko je cesar

vprašal, kaj s tem misli, izvleče manjkajoči rep iz žepa. Pečenko so vselej hitro prenesli iz jedne hiše v drugo. Toda knez Volhonski je moral bridko obžalovati, kar je bil storil; ne samo oskrbnik vojaških kolonij je postal njegov smrten sovražnik, tudi cesarju ni bila vseh prevara in Volhonski si je nakopal popolno nemilost gospodarjevo.

— Poslednja volja nekega samomorilca. V Parizu ustrelil se je triindvajsetletni kočijaž. Na mizi je ležal papir s sledečim zadnjim sporočilom: „Jaz Jean Noël M... izjavljam, da se umorim, ker sem življenja sit. V levem žepu svojih hlač zapuščam deset frankov v zlatu. Naj boče za plačilo zdravniku, ki boče potrdil, da sem mrtev. Dalje zahtevam, da se moje truplo prenese v „Jardin des Plantes“. Tam naj se razreže in razdeli v kose, ki naj se vržejo levom, tigrom in medvedom. Jaz ostanem odločno pri tem, naj se te živali z mojim mesom pitajo.“ Čudni zahtevi se seveda ni ustreglo.

Telegrami.

Pisek, 4. septembra. Voda od polnoči upada, nevarnost povodnji odstranjena. Dopoldne je defilovala pred cesarjem 19. divizija. Cesar je izrazil svojo Najvišjo zadovoljnost. Cesar se je odpeljal opoldne skozi Globoko in Budejevce na Dunaj. Filipović je naznanil Najvišjo zadovoljnost o vedenji armade, katerega ni oviralo slabo vreme.

Praga, 4. septembra. Proga Budejevce-Globoka je zaradi škode po povodnji za šest dni zaprta. Iz poplavljenih krajev dohajajo poročila o daljnih škodah. V Pragi voda narašča in je vdrla v stanovanja in hleve.

Pulj, 3. septembra. Cesaričinja Stefanija pripeljala se je dopoldne ob 3/4 11. uro; sprejel jo je nadvojvoda Karol Štefan.

Berolin, 4. septembra. „Reichsanzeiger“ poroča, da se je princesinja Sofija, sestra cesarjeva, zaročila s prestolonaslednikom grškim.

Freiburg na Badenskem, 3. septembra. Nemški katoliški shod izvolil je danes predsedništvo in poseben odsek za rimsko vprašanje.

Baltimore, 3. septembra. Včeraj je pogorelo več skladišč v najlepšem mestnem okraji. Mrtvih sedem ognjegasecev. Škoda iznaša nad 1 1/2 milijona dolarjev.

Listnica opravištv:

G. F. F. P. E. T.: Poslali ste petkrat po toliko, tedaj ostaja do konca t. l. še 9 gld.

Zahvala.

O priliki praznovanja štiridesetletnice vladanja Nj. veličanstva presvetlega cesarja obdaroval je slav. odbor za ces. slovesnost na Vrhniki nad 400 šol. otrok s pogačo, sadjem in s knjižico „Naš cesar“.

Preblag. gospod Franc Kotnik, velepos. in tovarnar v Verdu, poslal je koncem šol. leta 10 gld. za pridne in revne učence, in častiti gospod Matej Sitar, katehet na dekliški šoli, podaril je zavodu 12 „Pevskih tabel“ za poučevanje cerkvenega in ljudskega petja, ki stanejo nad 6 gld.

Za te lepe darove izreka podpisani kraj. šol. svet vrlim dobrotnikom najtoplejšo zahvalo.

Iskreno se zahvaljuje tudi blagim gospem in gospodičinam, ki so v dan slavnosti tako ljubeznjivo podajale darila mnogobrojni mladini.

Krajni šol. svet na Vrhniki

28. avgusta 1888.

Umrli so:

28. avgusta. Leopold Čuber, zidar, 56 let, Kravja dolina št. 11, Caries sternal.

31. avgusta. Dr. Ernest pl. Lehman, umirovljeni nad-sodnije svetnik, 72 let, Breg št. 20, srčna hiba. — Viljem Dollhof, umirovljeni c. kr. okrajni glavar, 62 let, Poljanska cesta št. 6, Marasmus.

2. septembra. Marija Naglič, delavčeva vdova, 64 let, Emonska cesta št. 10, jetika.

V bolnišnici:

27. avgusta. Janez Kelbel, delavec, 39 let, vnetica trebušne kožice.

29. avgusta. Fran Ravnikar, delavec, 57 let, Pneumonia. — Katarina Vester, kuharica, 57 let, Catarrhus intestinalis. — Marija Kužel, delavka, 20 let, srčna hiba.

Tuji.

2. septembra.

Pri **Mattcu**: Verzier iz Francije. — Dr. Franc Stamek, vojaški zdravnik, iz Grada. — Zwerneman in Schultz z Dunaja. — Lang, deželni sodnije svetnik, s Češkega. — Müley, pristav, iz Postojne. — Hafner, zemljiški posestnik, iz Celovca. — Smola, c. kr. major, s Kranjskega.

Pri **Slonu**: Josip pl. Metz, nadzornik, z Dunaja. — H. Herz, Nagy, Budalek, Raunitz z Dunaja. — Dr. A. Kaizl z Dunaja. — M. Raicich, Sandrini, Valle, Dr. Franc Cortelaris iz Trsta. — F. Stajer, notar, iz Metlike. — Penza in Pleteršek iz Mokronoga. — Löwinger in Eisler, trgovca, z Ogerskega.

Izdajatelj: Matija Kolar.

— Dr. Ivan Pitamio, odvetnik, iz Postojne. — Rudolf Jelene, lekarničar, s Hrvaškega. — Schaschl, uradnikova vdova, iz Pulja. — Papis, trgovec, iz Gorice. — Gaspari, okrajni živino-zdravnik, iz Postojne.

Pri **Južnem kolodvoru**: J. Hamerschmidt, z družino, z Dunaja. — Dr. Julij Wagner, s sestro, z Dunaja. — Franc Wahrheit, železnični uradnik, z Dunaja. — Zürtler, železnični uradnik, z Dunaja.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
3.	7. u. zjut.	734.0	16.4	brezv.	megla	0.00
	2. u. pop.	735.4	20.8	sl. jzap.	jasno	
	9. u. zveč.	737.4	13.6	sl. zap.	"	
Srednja temperatura 14.9°C., za 1.5° nad normalom.						

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

4. septembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 05 kr.
Sreberna " 5% " 100 " " 16% "	83 " 95 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	111 " 50 "
Papirna renta, davka prosta	98 " — "
Akcije avstr.-ogerske banke	830 " — "
Kreditne akcije	313 " 40 "
London	122 " 80 "
Francoski napoleond.	9 " 70 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 83 "
Nemške marke	59 " 90 "

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Frančiškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano reelno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupece so oljnatе barve v ploščevinastih pušicah (Bleichenbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

☛ Cenike na zahtevanje. ☛

OTOMANE,

!!gld. 38 a.v.!!

(glej podobo), najbolj praktično, elegantno, moderno in priljubljeno tapcirano pohištveno orodje, preoblečeno z modernim in močnim blagom in popolno pozamentirajo, to je s čopli in dolgimi frančami iz blaga, izdeluje po — 38 gold. a. v. — zajamčeno dobro in solidno narejene

Anton Obreza,

tapecirar in dekoratér

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4,

Uzorec blaga resnim kupecem franko na razpolago. Vsa v mojo stroko spadajoča dela v mestu in na deželi izvršujem najceneje. — Modroce na peresih (Federnadratzen) 10 gl. in višje. — Preč. duhovščini priporočam kot specialiteto: altarne preproge.

☛ Ceniki s podobami zastonj in franko na zahtevanje. ☛

Za šolsko mladino pri slavnostih povedom 40letnega vladanja Nj. veličanstva cesarja priporočava z barvotiskano sliko cesarja našega in 17 lesoreznimi podobami okrašeni, v najinem založništvu izšli slavnostni spis

Naš cesar

(1848—1888).

Zgodovinski spis za slovensko mladino.

Priredil učitelj.

Slavnostni ta spis, koji so priporočali visoki c. kr. deželni šolski sveti kranjski, koroški, primorski in štajerski najtopleje v nakupovanje, je kaj priličen zaradi svoje patrijotične vsebine kakor tudi zaradi bogate opreme svoje v stalen spomin na letošnjo štiridesetletnico vladanja Nj. veličanstva cesarja našega Frana Josipa I.

Cena spisu je 18 kr. Za 100 in več kupljenih izvodov se znatno cena zniža. (18)

☛ Razprodajalcem dovoljuje se rabat. ☛

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg.

Janez Dogan,

mizarski mojster v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 15, (Medijatova hiša)

priporoča svoje dobro vrejeno zalogo raznovrstne

hišne oprave,

politovane in likane: altarne podstavke po 5 gld. 50 kr., divane, garniture, modroce na peresih po 10 gld., žimnate modroce po 20 gld., vozičke za otroke, okvire za svete in posvetne podobe po mogoče nižje cení.

Tudi prevzema vsa mizarska in stavbena dela.

Cenilnik s podobami zastonj in franko.

Št. 14589.

Razglas.

(2)

Ker so bili štirji tukajšnji konji dlje časa hudo smrkavi in je mogoče, da so tudi drugi konji od njih nalezli to nevarno bolezen, naroča se vsem lastnikom konj, da nemudoma objavijo mestnemu magistratu, če pri katerem konji opazijo kako sumno znamenje. Ta bolezen, katera je včasih dolgo skrita, prikazuje se stem, da se živali začne cediti iz nosnic, ali da jej zatekó podčeljustne žleze, ali da se v nosnicah spuščajo mali trdi mazulji. Sumno je tudi, če konj jame težko sopsti, zamolklo pokašljevati in hujšati.

Kdor gosposki ne oznani o pravem času, da mu je živina zbolela za sumno ali očitno boleznijo, tega je po postavi za 29. dne februarja 1880, št. 3 drž. zak., kaznovati z zaporom do 2 mesecev ali globo do 300 gld.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 28. avgusta 1888.

Najboljši in najpripravnejši način hranjevanja je gotovo

☛ zavarovanje življenja. ☛

Zavarovanje življenja koristno je vsakemu, neobhodno potrebno pa onim, ki imajo skrbeti za rodbino. Naše življenje odvisno je od tolikernih slučajnosti, da ne smemo nikdar puščati iz oči bodočnosti onih, ki so nam dragi in za katere skrbeti smo obvezani. Najboljši pripomoček za to je zavarovanje življenja, katero je urejeno tako, da daje priliko vsakemu udeleževati se njenih dobrot.

Za nezaten denar more se zavarovati kapital, ki se izplača po smrti preostale rodbini, ali dota, ki se izplača otroku, kedar doživi, 18., 20. ali 24. leto. Poslednje zavarovanje važno je zato, ker se zavarovana dota izplača tudi tedaj, ko bi oni, ki jo je zavaroval, umrl takoj potem, ko je uplačal prvi obrok, in ker se vsa uplačana premija vrne, ko bi zavarovani otrok umrl pred dogovorjeno starostjo.

More se pa tudi zavarovati kapital, ki se izplača zavarovanemu samemu o dogovorjenej starosti (n. pr. v 40., 50. ali 60. letu), ali pa njegovim dedičem, ko bi utegnil umreti prej.

Vse te načine zavarovanja upeljane ima **vzajemna zavarovalna banka „SLAVIJA“ v Pragi**, katere prednost je še to, da je pri njej vsak člen brez kacega posebnega priplačila deležen vsega čistega dobička, ki je leta 1887 iznašal 10%, v prejšnjih letih pa tudi že po 20%, 25% celo 48%.

Konec leta 1886. bilo je pri banki „SLAVIJA“ za življenje zavarovanih 40.497 osob za 22,835.193 goldinarjev. Vsa pojasnila daje brezplačno (45)

glavni zastop banke „SLAVIJE“ v Ljubljani, v lastnej hiši (Gospoke ulice 12.)

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.